

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravištvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Tiskarati: Šeststopna petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponovljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravištvo: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 60 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 2 gl. 60 kr. In za jeden mesec 85 kr.

Štev. 209.

V Ljubljani v torek, 15. septembra 1885.

Tečaj II.

Državni zbor.

Državni zbor je sklican in vprašanje, kakšno podobo bode imel, kako se posamezne stranke v njem organizirajo, je zopet na dnevnem redu. Mnogo se je svoje dni o tem že govorilo, mnogo se je o sestavi in reorganizaciji strank premišljevalo in modrovalo. Da zjedinjene levice v novem državnem zboru ne bo več, to bilo je že gotovo, predno so se sploh volitve vršile. A tudi v dosednji desnici državnega zbora bilo se je vzbudilo neko sumnjivo gibanje. Da je Lienbacher delal mnogo hrupa, to ravno ni bilo posebne pomenljivosti. Lienbacher zavzemal je že od časa sèm, ko je bil proglasil ono znamenito definicijo o državnem jeziku, svoje posebno stališče in moralo se je že naprej na to računati, da se ne bode tako lahko vrnil na svoje prejšnje mesto v krogu desnice. Sicer se v novejšem času zopet poroča, da hoče vstopiti v Lichtensteinov klub. Mogoče, da je prišel sedaj, ko so mu izpodleteli vsi poskusi, vstvariti novo stranko, kateri bi bil rad na čelu stal, do boljšega spoznanja, vendar zdi se nam, da tej novici ni pripisovati posebne važnosti.

Nevarneji za jedinstvo desnice bili so napor, vstvariti poseben jugoslovanski in potem katoliški klub. Še pred nedolгим poudarjalo se je nekje, da je ustanovitev posebnega jugoslovanskega kluba, v katerega naj bi se združili vsi slovenski in hrvaški poslanci, neizogibno potreben, a danes čitamo v dunajskih časopisih brzojave, v katerih se trdi, da se je med slovenskimi poslanci opustila ta misel, ustanoviti poseben klub. Mi nikdar nismo verjeli v to, da pride do take izločitve slovenskih poslancev iz Hohenwartovega kluba. Ne koliko trezno premišljevanje moralo jih je odvrniti od takega početja. Saj so imeli vendar dovolj pri-

ložnosti že prepričati se, da stranka, ki bi štela tako neznatno število poslancev, kakor bi jih imel jugoslovanski klub, ne more pri obstoječih razmerah v državnem zboru doseči ničesar. Slovenski poslanci zamorejo vspešno delovati le tedaj, ako ostanejo, kar so bili, udje velike, močne in jedine desnice. Kako kvarno bi bilo, rušiti to jedinstvo, o tem prepričajo se lahko iz postopanja ustavoverne stranke in nekdanjih njenih kolovodij, ki uporabljajo vse svoje moči in ves svoj vpliv v to, da se ohrani jedinstvo njih strank, in če tudi le na videz. Akoravno pa nismo nikdar dvojili nad tem, da slovenski poslanci o pravem času še krenejo na pravo pot, nas vendar veseli slišati, da se je ta misel o ustanovitvi posebnega kluba sedaj za trdno opustila in da se je konečno odločilo, po drugi poti hrepeneti po dosegi pravic slovenskega naroda.

Tudi med nemškimi konservativci potihnulo je govorjenje o ustanovitvi katoliškega kluba. Ne da se tajiti, da bi bil za desnico to hud udarec, ko bi bila nastala taka stranka. Prejšnja gibčnost večine bila bi izginila in vsako, morda še tako malo važno vprašanje, bilo bi se moralo reševati na podlagi večnih pogajanj med posameznimi frakcijami desnice. Da bi v takih razmerah imelo ministerstvo težko stališče, je lahko umljivo, in če se je v prejšnjem zasedanju državnega zbora sem in tja primerilo, da je kak vladin predlog ostal v manjšini, bilo bi se v takih okoliščinah kaj takega še mnogo pogostje prigodilo. Kako mučni pa da so taki dogodjaji za vladino stranko, je vsakemu znano. Odkritosrčno veselje mora tedaj navdajati vsacega prijatelja sedanje vladine sisteme, da so vse nevarnosti odstranjene in da se vladina stranka vrne jedina in močnejša, nego je bila do sedaj, zopet v državni zbor.

Vsa prorokovanja fakijskih listov o razpadu desnice se tedaj ne izpolnijo in vse sladke nade vladinih nasprotnikov so uničene. Na drugi strani pa so tudi njih upi, da se zjedinjena levica zopet vrne v državni zbor, šli po vodi. Danes uže je gotovo, da novi nemški kolovodniki, kakor Knotz, Pickert, Strache *e tutti quanti*, ne bodo vojskovodje brez vojakov, ampak da bode za njimi stalo dokajšnje krdelce velikonemških kričačev. Vse prizadevanje osivelih vodij prejšnje ustavoverne stranke, ohraniti jedinstvo opozicije, je zaman. Herbst in Plener pripravljena sta tudi še tako ponižati se, da se le ne bi moglo trditi, da je levica razpadla; pripravljena sta novim korifejam na političnem pozorišču prepustiti prvo besedo; a vse to tem še ni dovolj. Oni ne trpé nikogar blizu sebe, neomejeno hočejo vladati, neomejeno vihteti bat proti vsemu, kar ni prešinjeno velikonemškega duha.

V najnovejšem času oglašil se je celó stari Schmerling v zadevi organizacije vladni nasprotujoče stranke. Sicer je izrekel le v privatnem pismu svoje misli, a zdi se, da je bilo to pismo naročeno, ali naprošeno. Sicer bi ne vedli, zakaj se to pismo od dr. Sturma, kateremu je bilo pisano, po časopisih proglašalo. Poskusiti se je hotelo vsekako tudi to sredstvo od strani vodij nekdanje zjedinjene levice. Mislili so si, morda izda avtoriteta starega predsednika najvišjega sodnega dvora in „očeta ustave“, ko naša ne izda nič več. Človek se mora čuditi tej kratkovidnosti levičarskih vodij. So li res tako naivni, da upajo na izpreobrnitev velikonemških kričačev, po vsem tem, kar so uže z njimi izkusili? Ali res mislijo, da tem ljudem zamore imponovati kedo, ki zahteva, kakor Schmerling, od svojih pristašev, da ne pozabijo „avstrijske državne ideje?“ Kaj je Knotzom in Pickertom

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Stopivši iz kletke plašno pogleda okolo sebe. Nekoliko trenutkov preletava njeno zmóčeno oko po zbranem občinstvu. Zdelo se je kakor, da divjakinja nekoga išče, ali kakor bi koga izmed množice hotela spoznati.

Naenkrat ji oko postane srpo in život se jej prične konvulsivno tresti. Nje pogled se je ognjeno vpiral na klop, kjer je Rouvenat sedel z obema deklicama.

V tem trenutku se divjakinji približa Croquefer ter jej ponudi krožnik, na katerem je bil kos surovega mesa.

A ona mu srdito krožnik nazaj porine.

Glumač od jeze prebledi, kajti hotel je program izvršiti. Zatorej jej zamomlja nekoliko silnih

nerazumnih besed, pogleda divjakinjo ostro in žugajoče ter jej zopet ponudi meso.

Po dvorani radovedno občinstvo zašumi.

„Boter“, spregovori Blanche, „koga pa gleda tako srpo?“ — „Ne vem.“ — „Mislila bi, da tebe!“ — „Kaj še! Jaz pa menim, da ne gleda ničesar.“

In zopet porine divjakinja ponujeni ji krožnik z gnjusom in studom nazaj.

A zdaj se Croquefer ni mogel več brzdati. Votlo zarujove ter zavzdigne bič, ki ga je imel v roci, ter udari ubogo žensko.

Nad tem vzgróženo občinstvo zamrmra. Rouvenat vstane z žarečimi očmi ter žugaje stisne pest.

Strašan pogled revne divjakinje prestraši glumača. Žena bolestno zakriči, skoči nazad ter — izgine!

Da se igra tako dovrši, tega pač noben navzočnik ne bi bil verjel. Za Croquefera je bilo to hud udarec. Ves iz sebe se opoteka liki pijanec, preobrača svoje blede-modre oči ter izpusti krožnik, da pade preko odra.

Občinstvo zahrumi, ter udari v velik smeh. Zagrinjalo pade, a veselo občinstvo še vedno ploska, udarja z nogami ob tla ter na vso moč kriči: „Živila ljudožrka! . . .“

S tem je bila igra pri kraju.

12.

Pierre Rouvenat se napoti z Blanche-o in njeno spremljevalko zopet v gostilno. Ker je imel potem še enega ali dva gospoda obiskati, odstrani se iz gostilne sam. Prizor z ljudožrko je napravil na-uj globok vtis. Še je čutil, kako ga je prečudna ta ženska nepremično in ognjeno zrla. Pa niti misliti si ni mogel, da je nesrečnica bila — Lucila Melierova, prokleta deklica! . . .

Da mu je kdo to rekel, ne bil bi verjel. Kdo bi bil tudi mislil, da je Lucila zagazila v tako veliko bedo in nesrečo? — Croquefer je nadaljeval svoje igre do polnoči. O ljudožrki ni bilo več govora. Ta je bila porabila zmešnjavo med glumači, zamenila je divjaško svoje oblačilo z navadnim ter pobegnula.

avstrijska državna ideja! „Narodnostna ideja polni vse naše čutenje in mišljenje,“ tako je vskliknil Pickert dne 10. t. m. v Schönauvu; to poznajo oni in družega nič! Sicer pa je vse to moralo priti. To so rodili grehi nekdanje ustavoverne stranke. Da je sedaj tudi sama tepena, je zaslužila. Stranka, ki je zavzemala od nekdanj tako tesnosrčno stališče, ki je v Avstriji negovala jedno samo narodnost, a vse druge zatirala, morala je priti ob svojo moč, morala je razpasti.

Sedanja vlada pa vsemu temu v očigled lahko mirnim srcem nasproti gleda novemu zasedanju državnega zbora.

Španija in njene naselbine.

Zdaj ko se vedno in povsodi čita in govori o špansko-nemškem sporu, zanimljivo bode morda, če se nekoliko ozremo na špansko naselbinsko politiko ter pregledamo, kako si je Španija pridobila naselbine in kako jih je zopet izgubila. Kolumb pridobil je Španiji Ameriko za tako male stroške, kakor se dobi nezaslužena dedščina ali pri igri velik dobiček. Španija pa je umela okoristiti se s to pridobitvijo. Pridobila je Kubo, Portoriko, Jamajko, Domingo, Meksiko, Peru, Chile, Novo Granado in Kvito. Kar v celih tolpah hiteli so bogatstva željni pustolovci v novi svet, gnala jih je jedino najumazanejša strast, pohlep po denarji, po zlatu, težko bi mogel kdo trditi, da jim je bilo do tega, da stanovnike novega sveta vpeljejo v omiko.

In počenjanje Špancev nikakor ni bilo pametno; oni niti prav razumeli niso, porabiti zá-se v pravi meri bogate dežele, oni niso znali kot novi gospodarji primerno urediti svoje interese z onimi domačinov; oni so tako rekoč v svojem pohlepu deželo spravili na kraj propada. Da bi bili oni razumeli o kakem naselbinskem zistemu, niti govora ni. Špansko gospodarstvo v Ameriki bilo je tedaj tiransko in njihova zgodovina pisala se je s krvijo. Sicer so gotovo tudi zgodovinarji časih zelo pristranski, vendar nekoliko resnice je vendar skoro vselej v njihovih izrekih. In o tem gospodarenji Špancev piše zgodovinar J. Weitzel: „Če bi se grehi očetov maščevali na njihovih otrocih, koliko časa bi morala biti Španska pekel za svoje nesrečne prebivalce!“ Španija ni na nikak način umela previdno ravnati z novopridobljenimi deželami. Postavila je štiri podkralje in osem glavnih kapitanov, katerim je bilo izročeno vladarstvo dežele. Vrhovno oblast nad vsemi temi pa je imel visoki svet indijski, kateri pa je imel svoj sedež v Španiji. S trgovino baviti so se smeli samo Španci, samo za nje je bil prihranjen ves dobiček; domačini so bili robovi svojim španskim gospodarjem. Španci hoteli so od novega sveta v prvi vrsti

dobiček, zato je bilo tudi vse njih delovanje obrneno na to, kako si bodo osvojili zlato, srebro in drago kamenje. Kjer se je pokazalo kaj tega naravnega bogatstva, postavile so se kočje, napravila se rovišča, v katera so se poslali domačini, da za španske gospodarje na beli dan spravljajo dragoceno blago. Kjer pa ni bilo najti dragih rud, zadovoljili so se tudi s poljedelstvom, da so le kaj pridelali za trgovino; in spet so se pri tem uporabljali domačini. A ker so bili domačini za to delo preslabi in jih je tudi premalo bilo, rodila se je zlobna misel, dobiti si od drugod delavskih močij; dobili so jih, pričela se je trgovina s sužnji. Zamurci so se postavili na tržišča, se prodajali ter se potem priganjali kot živina k delu.

Le redkokedaj povzdignil je kdo svoj glas za te trpine, a ta glas razumelo je prevpiti sto drugih, kateri so znali opravičevati trgovino z robovi ter anatomske dokazati, da zamurci niso ljudje. Tako so delali Španci svoje naselbine. Najvišje načelo pri tem je skopost, in skoposti bila so dovoljena vsakojaka sredstva, umor in rop. V naselbine uvažati smelo se je samo špansko blago, in sicer po prav nizkih carinah. Kakor k trgovini, tako bila je domačinom pot zaprta do vseh javnih služb. Gledalo se je na to, da se domačini kolikor možno malo izobrazijo, in zgodovinarji pripovedujejo, da je bil oni, kateri je znal čitati in pisati, s smrtjo kaznovan.

Če se vse to v pošteb jemlje, je jasno, da naselbine ni vezala nikaka vez z domačijo, od nje niso dobivale nikake koristi, ni torej čuda, da so naselbine skušale pretrgati to vez ter si otrestiti jarem, ko hitro se je nudila prilika. Naselbine so se proglasile svobodno ter si dale svobodno ustavo. A na teh tleh ni se mogla razviti prava svoboda. Kjer je prej vladala v ljudovladah južne Amerike španska despotija, na ono mesto stopilo je zdaj neomikano vojaštvo.

Vezi, katere vežejo danes Španijo z naselbinami so kaj slabe; na Kubi zatreti se more le z vednimi boji vstaja. Narodu so živo v spominu pretekli dnevi, a je mnogo preslab, da bi se mogel še uspešno otrestiti španskega jarma, da-si si morda nečesar bolj ne želi. Gotovo pa je, da si Španija ne bode pridobila več mnogo naselbin; na njeno mesto stopile so že druge države.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Presvitli cesar v sprejel je vse deputacije, katere so se mu poklonile v Požegi, zelo prijazno ter jim odgovarjal obširno, poudarjajoč, da hoče obračati svojo očetovsko skrb na vse dežele, prebivalstvo pa naj z mirnim in složnim delovanjem si prizadeva povzdigniti blagostan dežele.

Na drugem konci izbe se je popotnik zopet zamislil. Pozabil je bil uže, da ni več sam.

Po nekolikem času vstane ter odpre veliko leseno škrinjo, katera je stala z mnogimi drugimi manjšimi v kotu izbinem.

Iz velike škrinje vzame dve opravljeni marioneti, kateri ogleduje z otročjim veseljem. Njegovo obličje vesolja zasveti. Primši marioneti v roko, naredi, da oba lesena možicelja pozdravita in se prikloneta.

„Dober dan Pavliha; dober dan Rigolo!“ reče mož milo. „Nu, ali se ne bota svojemu očetu zahvalila, da vaju je iz posteljice vzel?“

Trikrat zaporedoma se možicelja prikloneta.

„Uže prav, uže prav; a zdaj razgovarjajta se malo! Hitro majhen dvogovor, da razveselita očeta Rigoloja!“

Pavliha se vzravna, pomakne gornje truplo nazaj ter škripajoč fistluje: „Pii, pfii, brrr, brrr, krr, krr, brr, brr!!!“

Blanche se pri teh čudnih glasovih obrne ter radovedno gleda.

Zdajci se zasliši tenki glas malega Rigoloja. „Oj, prijatelj Pavliha! Poslušajte me! Meni se zdi, da ste to noč dobili náhod?“ — To izreši se Rigolo silno zasmije ter dela, kakor da bi bil obdan.

Bosanska deputacija štela je 467 mož. To deputacijo vodil je bosniški guverner general Appel. Na razne nagovore te deputacije izvolil je Nj. veličanstvo cesar odgovoriti:

„S posebnim veseljem sprejem izraze udanosti iz ust toli mnogobrojnih zastopnikov Bosne in Hercegovine, iz katere ob enem sprevidim, da ondu v pravi luči spoznavata Mojo in Moje vlade očetovsko skrb za Bosno in Hercegovino. Moja volja je, da ima ondu vsaka vera prosto polje za izvrševanje svojih dolžnostij in da se ji pravice od nobene strani ne kratijo. Uverjeni bodite, da hočem i na dalje vsem veram enako pravičen biti in jih varovati. Ob enem pa tudi pričakujem, da si bodo prebivalci ne glede na narodnost vzajemno prizadevali, blagostanje obeh dežel povzdigniti, o čemer se hočem kmalu sam prepričati. Sporočite to svojim sodržavljanom in zagotovite jih Moje cesarske milosti, katera naj tudi vas domov spremlja!“

Fml. baron Jovanović praznoval je te dni petdesetletnico svojega službovanja. Cesar izrazil mu je tem povodom zahvalo za njegove zasluge v miru in vojski ter izražal v posebnem pismu nadejo, da ostane še delj časa ohranjen državi.

Iz Maribora se poroča, da so štajerski državni poslanci odpovedali se nesrečni misli, ustanoviti poseben jugoslovanski klub. V to so jih baje pregovorili vplivni poslanci, kateri pač vedó, da bi tak korak pač mogel škodovati desnici, posebno pa bi Jugoslovonom tudi ne prinesel nikakih koristij.

Praški župan dr. Černy bil je po svojem odstopu zopet izvoljen županom, a izrekel se je odločno, da izvolitve ne more več sprejeti, in sicer iz poslovnih in družinskih razmer. Zopetna volitev župana vršila se bode prihodnji četrtek.

„Moravská Orlice“ pripoveduje, da bode poslanec dr. Šrom takoj po odprtju državnega zbora delal na to, da se spremeni moravski volilni red za državni zbor.

Tuže dežele.

Srbska skupščina sešla se bode letos najbrže še le koncem leta v Niši. Da se je zasedanje za toliko časa odložilo, iskati je vzroka v tem, ker misli vlada predložiti skupščini zelo važne predloge.

Znano je, da je Nemčija pričela mnogobrojno iztiravati ruske podanike iz nemškega cesarstva. Na to postopanje odgovarjajo z enakim postopanjem ruski Poljaki. Varšavski tovarnarji so se združili ter sklenili, da odpustijo iz službe vse pruske podanike, na njihovo mesto pa hote sprejeti izgnance iz Nemčije. Po tem vzgledu ravnajo se celo nekateri varšavski Nemci, da bi le tako pridobili si zaupanje prebivalstva, da bi še na dalje pri njih kupovalo.

Pavliha (zmajaje z glavo): Brr! krr! brr! krrrrrr!!!

Rigolo: Povejte mi vendar, dobri možicelj; kje li smo? Naj le še bolj odpiram svoje oči, zamán, ne vidim lepih topolov elysejskih poljan.

Pavliha: Brr! krr! Kaj tebi to mari, kje da si? Kaj tebi to mari, vprašam! To naj te ne briga!...

Rigolo: Ti lahko tako govoriš, stari potepuh! Tebi je, se vé vse eno, kjer koli se klatiš. Tebi je vse eno, kjer koli nosiš svojo culico na hrbtnu. Pa jaz sem Parižan in nikjer mi ni tako priležno, kakor v ljubem, lepem, zlatem, srebrnem gladišču v „Carré Marigny!“

Pavliha: Čujete Rigolo, vi ste bili in ostanete osel!

Rigolo: Kaj pravite? kaj pravite? Le počakajte, jaz vas izučim manere: klip, klap! klip, klap! klip, klap! (tolče kar more Pavliha po hrbtnu).

Pavliha: Ojoj! ojoj! ojoj! (Prav flegmatično!) Meni se zdi, gospodine, da ste mi nekoliko neprijetni. Vi nemate nobenega spoštovanja do mene, kar bi vendar morali imeti! Nu, kje pa imam svojo palico? Aha, tukaj je, tukaj je moja palica! Pif, paf, pif, paf, pif, paf! (pretepa Rigoloja.)

(Dalje prihodnjič.)

Ko se je Croquefer na-njo spomnil, da bi jo občinstvu iz nova predstavil, bilo je uže prepozno. Ljudožrka je bila zapustila mesto.

Gostilna, kjer je Rouvenat pustil Blanche-o, bila je polna ljudij. V treh velikih gostilniških sobah pila je truma gostov. Bilo je dosta hruma, jolilajfjanja, petja in vpitja med njimi.

„Moram vas nekoliko samo pustiti,“ reče gostilničarjeva hči Blanche-i. „Mati in dekle ne vedó ni kod ni kam. Zatorej moram tudi jaz se potruditi, da jim pomagam streči. Ker bi se pa sami med ljudmi lahko bali, zato blagovolite priti sim-le notri.“

Ona odpre majhno posebno izbo, v kojoj se je nahajal en sam popotnik. Ta je sedel s podprto glavo pri mizi, kakor bi bil globoko zamisljen.

Gostilničarjeva hči odpre veliko omaro, iz katere vzame neko knjigo.

„Tu imate nekaj za branje,“ reče obrnivši se k Blanche-i. „Tako vam ne bode dolg čas.“ — „O, hvala lepa; jaz se nikdar ne dolgočasim. Sicer pride moj boter kmalu nazaj.“

Gostilničarjeva hči se odstrani. Blanche se usede k oknu ter odpre knjigo.

Rusi delajo v osrednji Aziji neprestano železnice; zdaj ima mnogo delavcev posel pri gradnji transkaspiske železnice v Saraks in Merv.

Iz Španije došle so včeraj zopet bolj vznemirljive vesti. V Alteji (v provinciji Alikante) raztrgalo je razjarjeno ljudstvo znad nemškega podkonzulata nemški grb ter ga uničilo. Sicer pa ob enem zagotavljajo, da notranji položaj v Španiji nikakor ni resen.

Afganska zadeva je zdaj skoro kakor uže poravnana; Angleška vsprejela je ruske predloge gledé soteske Zulfikar in tudi gledé drugih točk sta se obe vladi popolnoma zjedini. Ta ugodna rešitev pozdravlja se od vseh strani z radostjo, tudi od strani liberalnih angleških listov. — „Pall Mall Gazette“ poroča, da se je zapisnik gledé afganske meje uže podpisal ter dostavlja, da polovica nerodovitnega prepirnega ozemlja pripade Rusiji, polovica pa Afgancem. Mejna komisija, da določi meje, snide se v meseci novembru.

Dopisi.

Iz Črnomlja, dné 10. septembra. (Izv. dop.) Naš gospod državni in deželni poslanec profesor Fran Šuklje prišel je v 5. dan t. m. v naše mesto predstavljat se svojim volilcem in poročat o svojem delovanju v deželnem zboru. Črnomeljski volilci sprejeli so svojega poslanca kolikor možno slovesno. Iznad mestnega griča vihrala je dolga narodna zastava; v narodni čitalnici pa, kjer je imel gosp. poslanec govoriti, vihrale so cesarske in slovenske zastave. (Opomniti mi je, da je predstojništvo „Narodne čitalnice“ blagovolilo prepustiti svojo dvorano shodu volilcev.) Topiči so pokali, naznanjuoč prihod gosp. Šukljeta, ki je točno ob 5 uri popoldne prišel iz Metlike. Uže na potu pozdravljal ga je narod z živahnimi živoklici; saj mož to zasluži, ker nobeden dolenjskih poslancev do sedaj ni tolikokrat povzdignil svojega glasu za svoje volilce nego sedanji naš zastopnik.

Volilcev je bila dvorana prepolna. Predsednikom izbran je bil gosp. župan Šušteršič. Najpreje poročal je gosp. poslanec o svojem delovanju v deželnem zboru in potem razvil svoj program in poslušal je konečno želje in težnje volilcev, katere bode po možnosti skušal vresničiti, oziroma odpraviti.

Uže beseda, čista, lepa slovenska beseda gosp. govornika pridobiti je morala vsakega; a ko je pričel govoriti o zapuščeni Dolenjski, o slovenski ravnopravnosti in dolenjski železnici, spremljali so govornika živahni „živio“- in „dobro“-klici.

Ni mi dano napisati njegovega govora, a to lahko trdim, da mož, ki tako lepo iz srca govori, ki tako čuti in pozna skeleče rane svojega naroda, ki tako zahteva ravnopravnost in naše pravice, ki je tako ponosen, da je sin slovenske zemlje, kateri se izneveril ne bode — ne more biti „odpadnik“ in „kruhoborec“, kakor ga opisujejo njega osebni nasprotniki. Mož nas je navdušil; spoznali smo v njem pošteno slovensko dušo, govorniško moč in talent in po končanem govoru izrekel mu je ves zbor volilcev jednoglasno svoje zaupanje.

Konečno naj še povem, da so se čule resne in obsojevalne besede proti „najstarejšemu slov. dnevniku“, ki je na tako netakten, zloben način napadel najboljše slovenske može, in to samo radi tega, ker so volili svojega rojaka prof. Šukljeta. Nam pač ne bode nikdo dokazal, da nismo volili prav. S „schulvereinom“ mi nikakor ne moremo se družiti, ako še tako strastno tisti najeti profesor novomeški svoje napade treska v „Slov. Narodu“ proti nam, ki smo po lastni volji, kot Slovenci volili rojaka Slovenca, ne pa od „schulvereina“ priporočenega kandidata.

Zborovanje vršilo se je v najlepšem redu, in mirno ter z burnimi „živio“ na presvitlega cesarja Frana Josipa zaključil se je shod.

Razne vesti.

— (Opeharil se je.) Iz Sprotana se poroča: Nek jako poznat oderuh dal je kmeta, ki mu je bil

neko svoto dolžan, rubiti, a ker sodnijski sluga pri njem ni družega dobil, nego jedno kravo, moral mu jo je pustiti kot neobhodno potrebno imetje. Oderuh je na to mislil, kako bi vender do svojega denarja prišel in iztuhtal jo je. Ko na neki semejni dan svojega dolžnika sreča, jame ga pomilovati in da bi dokazal, da se mu res v srce smili, podari mu jedno mlado kozo. Kmet bil je ves srečen in poln hvaleznosti za ta velikodušni dar hiti domov ter pové svojim sesedom, kaj da se mu je pripetilo. Ondotni župan pa je bil zelo prebrisan mož in je takoj spazil oderuhovo nakano. Zató kmetu svetuje, da naj kozo takoj zakolje in z družino pojé. Kmet uboga in uže drugi dan se je lahko prepričal o tem, da mu je župan dal dober svet. Uže na vse zgodaj namreč bil je sodnijski sluga zopet pri njem, kajti oderuh bil mu je uže naznanil, da se kmetu sedaj krava lahko vzame, ker ima še kozo zraven nje. A kmet sedaj sodnijskemu slugi smehlja še pokaže oglodane kosti pojedene kozo. Krava morala se je tedaj zopet pustiti pri miru. Da se je oderuh za ušesmi praskal, si lahko mislimo.

— (Zvesta žival.) Pred kratkim umrši škof vacovski imel je krasnega psa, kateri se je svojega gospodarja vedno držal. Ko škof umrje, zgubil je tudi pes vse veselje do življenja. Ves pobit in žalosten tekal je iz sobe v sobo, iz jednega kota v drugega. Kmalu stekel je na vrt, kakor bi hotel tam zaslediti svojega gospoda, kmalu zopet vrnil se je v poslopje. Pri tem ni ne jedel ne pil in to toliko časa, da se je nečega dné mrtev zgrudil na tla pri vratih škofovske palače.

— (Amerikanska iznajdba.) Nekov Amerikanec prišel je do duhovite misli, da hoče prirediti za dame plesalni pas, kateri bode imel kakor kovčeg, ročaje. Kadar bode plesala, je gospod plesalec ne bode objel okolo života, marveč kar za držaje plesalnega pasu bode prijel in sukala se bosta „urnih krač“.

— (Fotografija za očeta.) Fotograf: „Dragi gospod, če boste držali glavo tako v knjigah skrito, se vam obraz na fotografiji ne bo nič videl!“ — Di-jak: „To nič ne de! Ta fotografija bo za očeta, iz nje naj sprevidijo, kako pridnega sina da imajo!“

Domače stvari.

— (Obrabljene ali poškodovane dvajsetice.) C. kr. finančno vodstvo v Ljubljani naznanja na prošnjo trgovinske in obrtne zbornice, katero je ta predložila visokemu c. kr. finančnemu ministerstvu, da se ob enem pooblaščajo c. kr. glavni colni urad in deželna plačilnica v Ljubljani, vse glavne davkarije in davkarije na Kranjskem, sprejemati zelo obrabljene ali poškodovane dvajsetice in desetice in za nje dajati nepokvarjene.

— (Domač obrt.) Tukajšnji izdelovatelj hišne oprave, tapecirar in umetalni mizar gosp. J. Matjan razstavil je na razstavi v Lincu popolno opravo za spalno sobo. Ta oprava je bila tako krasna, solidna in ukusna, da je gosp. Matjan nasproti mnogim dobro poznanim dunajskim in pariškim firmam dobil prvo odlikovanje: zlato svetinjo.

— („Slovensko učiteljsko društvo“) v Ljubljani imelo je dne 10. t. m. ob 10. uri dopoldne zborovanje v mestni dvorani. Udeležilo se ga je nad 40 gospodov učiteljev in gospodičin učiteljic, kar je gotovo veselo znamenje, znak posebnega zanimanja za to društvo. Gospod predsednik pozdravil je v toplih besedah navzočne ter izrekal svojo radost nad tako mnogobrojno udeležbo. — Na to sledila so razna poročila, iz katerih se razvida, da je društvo imelo 156 članov; med temi je 132 pravih in 24 podpornih članov. Društveno premoženje bilo je tudi precej ugodno, kajti društvo imelo je dohodkov 366 gld. 31 kr., stroškov pa 233 gld. 84 kr., torej prebitka 132 gld. 47 kr. Zastalo pa je še toliko letnine, da bi dohodki znašali lahko nad 300 gld., če bi se članovi le nekoliko spominali svoje dolžnosti. Tožilo se je bridko, da se pre-slabo razpečava „Imenik šolskih oblastev, ljudskih šol, učiteljev in učiteljic na Kranjskem“, katerega je sestavil g. prof. Jakob Praedika. Pri zborovanju znižala se je „Imeniku“ cena od 60 na 30 kr., tako da si ga zdaj pač vsakdo lahko omisli. Društvo je imelo svojo posebno sobo, katera vender ni stala preveč stroškov. Društvu došla so od dobrotnikov precej zdatna darila; tako je mil. g. knezoškof dr. Misija podaril

20 gld., g. Josip Klemenčič, prof. na učiteljski, dvakrat po 10 gld. Društvo izreklo je dobrotnikom zahvalo. (Konec prih.)

— („Vdovsko učiteljsko društvo.“) V četrtek, dne 10. t. m., zborovalo je v mestni dvorani vdovsko učiteljsko društvo. Zjutraj ob 8. uri bila je v cerkvi sv. Jakoba sv. maša, pri kateri so peli gospodje učitelji pod vodstvom gosp. Josipa Majerja Nedvedovo: „K Tebi srca povzdignimo“. Po božji službi bilo je zborovanje, katerega se je udeležilo 19 članov. — Predsednik proš dr. A. Jarc pozdravil je navzočne, pojasnjeval društveno delovanje ter omenjal vesele pri-kazni, da se društveno premoženje od leta do leta množi, da se je letos pomnožilo za več nego 800 gld. — Na to poroča blaginjak in tajnik g. M. Močnik o društvenem razvoju, delovanju in o njegovom premoženju. Iz teh poročil posnemljemo, da je bilo vlansko leto premoženja 44 042 gld. 55 kr., a letos 44 883 gld. 21 kr. Premoženje se je zvišalo za 840 gold. — V državnih obligacijah je bilo vlansko leto 42 450 gold., a letos je 42 950 gold., prirastlo je 500 gold. nominalne vrednosti. Lansko leto se je razdelilo 100 gold. raznim proslcem, tudi letos se jih je nekaj oglasilo. V hranilnico se je letos vložilo 450 gld., ker so bili kurzi visoki, a obresti meseca avgusta smo vender obrnili 420 gld. 98 kr. za nakupovanje obligacij nominalne vrednosti 500 gld. Podpiranih je bilo 11 vdov po 80 gld., 2 vdovi po 100 gld. Sirot je bilo podpiranih 21. — Na novo so društvu pristopili trije članovi; umrl ni nobeden. — Na to se rešijo štiri vložene prošnje in dovoli se proslcem 130 gold. — Kot pregledovalci računov bili so izvoljeni gg. Adamič, Kavčič in Papler. — Pri volitvi predsednika in odbora bili so zopet izvoljeni gg.: predsednikom dr. A. Jarc, odborniki pa Ivan Borštnik, Jarnej Čenčič, Fran Govekar, M. Močnik, Andr. Praprotnik, Fran Praprotnik in Ivan Tomšič. — Na predlog g. Paplerja izreče se odboru za trudoljubivo delovanje zahvala zboru. — Zborovanje se sklene ob polu 11. uri.

— (Razpis zakladanja s hrastovim lesom.) Za c. kr. pomorski arsenal v Pulji se bo leta 1886. potrebovalo 500 kubičnih metrov štirioglato obtesanega hrastovega lesa za ladije. Dne 30. septembra t. l. ob 4. uri popoldne bo pri c. kr. poveljništvu pomorskega arsenala v Pulji ofertna obravnava o pisanih, zakladanje z omenjenim lesom zadevajočih ponudbah. Pogoji se dobe tudi pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani.

— (Umrli je) dne 12. t. m. v Šent Vidu nad Ljubljano g. Mihael Kraljič, bivši posestnik dobro znane gostilne v Šent Vidu.

— (Utonil) je predvčeranjim na Fužinah pod Ljubljano sedmošolec Rožnik, hoteč si ob Ljubljanci natrgati rož, a spodrsnila mu je noga in izginil je v valovih; do zdaj ga še niso našli. Nesrečnež, sin pristava g. Rožnika v Litiji, bil je jako nadarjen in priden dijak.

— (Izpred porotne sodnije.) Včeraj zjutraj pričelo se je porotno zasedanje. Pri prvi obravnavi bil je zatožen zločina uboja kmetski fant Janez Slabe iz Dolenjega Logatca. Zatoženec vrgel je nekemu vozniku, ko sta se sprla, v glavo dva kilograma težak kamen ter ga tako hudo poškodoval, da je na to v nekaterih dnevih umrl. Zatoženec je bil obsojen v štiri leta hude ječe, poostrene vsak mesec z jednim postom. — Pri včerajšnji drugi obravnavi stal je pred porotniki kmetski fant Alojzij Zupan iz Žirovnice, okr. radovljjski, zatožen zločina uboja. Dne 26. maja udaril je s kolom posestnika Janeza Avseneka tako hudo na glavo, da je ta vsled rane umrl. Zatoženec je bil obsojen v šestletno ječo, poostreno s postom ter v povrnitev odškodnine 400 gld. trem otrokom ubitega Avseneka.

— (Včerajšnji somenji.) tako zvani „črešpljev somenji“, bil je ob ugodnem vremenu zelo dobro obiskan, bilo je mnogo prodajalcev in kupcev. Živine pri-gnalo se je nad 1500 glav. Posebno mnogo bilo je zrobet, in med njimi veliko prav lepih. Cene živine bile so primeroma visoke. — Sadja, osebito črešpelj in jabolk, prineslo se je mnogo na trg, in prodajalo se je po nizkih cenah.

— (Čebelarji) zbrali so se včeraj, na „čreš-pljev somenji“, kakor običajno, pred franciskansko cerkvijo v Ljubljani, da se pomenijo o pridelku ter

določijo ceno medu. Tega shoda udeležilo se je kakih 200 čebelarjev. Tožilo se je, da so se letos čebele na Gorenjskem, Dolenjskem in v ljubljanski okolici slabo obnesle, ker je ravno ob času najboljšje paše obilo deževalo. Cena določila se je na 15 gld. star cent v panji. Med se menda ne bode znatno podražil, ker so prodajalci medu še dobro založeni z vlaškim medom.

— (Premijiranje konj v Radovljici.) Pri premijiranju konj, katero se je vršilo dne 9. t. m. v Radovljici, dobili so za kobile z žrebeti: Janez Valant iz Hlebec 7 cekinov; Miha Beravs z Brega 5 cekinov; Janez Gogola iz Hraša 4 cekine; Janez Marolt iz Radolne 3 cekine; Fran Legat iz Lesec in Jože Pogačar z Vrbe, vsak sreberno svetinjo. — Za mlade breje kobile: Jurij Globočnik z Gorenjega Otoka 5 cekinov; Jože Videc iz Lesec 4 cekine; Janez Kolman iz Zapuž 3 cekine; sreberno svetinjo: Luka Grilec z Zgoše, Marija Debeljak iz Nove Vasi. — Za jedno- in dveletna žrebeta: Jakob Žvan z Gorjan, Lovro Teran iz Smokuča, Matej Debeljak iz Dvorske Vasi, vsak po dva cekina. Sreberno svetinjo: Janez Pristav z Brega in Fran Valant iz Lesec.

— (Izgnan iz Trsta) je bil v soboto po prestanem 10dnevem zaporu Kar. Bechtlinger. Precej, ko je prišel iz zapora, dobil je dekret izgnanstva in neka straža ga je spremila do meje obljubljene dežele.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Požega, 14. septembra. Pred mančvri si je cesar ogledal čete. Mančver trajal je tri ure in pol; boj kavalarije vzbujal je splošno zanimanje. Ob 6. uri bil je dvorni obed, h kateremu je bilo povabljenih mnogo dostojanstvenikov.

Marseille, 14. septembra. Včeraj je tu umrlo šest oseb na koleri.

Palermo, 14. septembra. Tu je zopet več oseb umrlo na koleri; kaže se, da se kolera vedno bolj širi. Vlada darovala je 15000 frankov za ljudske kubinje.

New-York, 14. septembra. Keiley je odstopil kot poslanik za Avstrijo.

Telegrafično borzno poročilo z dne 15. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	83-20
„ „ „ srebri	83-70
Zlata renta	109-90
5% avstr. renta	100-05
Delnice narodne banke	870-—
Kreditne delnice	289-40
London 10 lir sterling	125-—
20 frankovec	9-90
Cekini c. kr.	5-87
100 drž. mark	61-30

Tuji.

Dne 13. septembra.

Pri **Mališ**: Dr. Eberty, zdravnik, s soprogo, iz Berolina. — Tripcovih, trgovec, z obitelji, iz Marionopla. — Grofinja Margheri; Prinč, med. svetnika vdova; Zander, zasebnica; Schick in Rogan, potovalca, z Dunaja. — Jovanović, knjigovodja, iz Brčke. — Franzel in Musil, dež. nadsodnijske svetnika vdova, iz Brna. — Baronovka Skrizzutti iz Trsta. — Schininger, trgovec, z otoka Krk. — Ramousch, rač. podčastnik, iz Bihača. — Komljanec, profesor, iz Kočevja.

Pri **Slonu**: Vitez Trojan, stavb. nadsvetnik, in Hirschfeld, z Dunaja. — Florio iz Trsta. — Cords z rodbino iz Gorice. — Gulich, komisar fin. straže, iz Mal. Lošinja. — Samec, učitelj, iz Radeč. — Kulavic, kopelj. zdravnik, s soprogo, iz Toplice. — Nemanic, kaplan, iz Cerkelj. — Trtnik, okr. sodnik, z Vranskega.

Pri **Avstr. carji**: Struckl, posestnik, iz Gorice. — Deu, soproga okr. sodnika, iz Črnomlja.

Pri **Tavčarji**: Schemerl, namest. svetnik, in Stehr, trgovec, iz Trsta. — Borčič, trgovec, iz Spljeta. — Strekel iz Komna. — Tubar iz Tabora. — Znidaršič iz Idrije. — Testin, trgovec, iz Kočevja. — Eisenbach, kadet-podčastnik, iz Pulja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Dürrmayer s soprogo z Dunaja. Schwarz iz Trsta. — Zublin iz Manchester. — Ornič iz Ptuj. — Machotta iz Šentjanža.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanja barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo. krina v mm
14. septbr.	7. zjutraj	742-74	7-8	svzh. sl.	megla	0-00
	2. pop.	742-02	21-0	jvzh. sl.	jasno	
	9. zvečer	742-76	15-2	vzh. sl.		

Št. 10446.

(136) 2-1

Stavbinska licitacija.

Zaradi oddaje del pri gradnji novega obreznega zidu na desnem bregu Ljubljane od Hradekega mostu navzdol v dolžini 72 metrov vršila se bode pismena in ustna licitacija

dne 29. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v mestni dvorani.

Kdor se hoče udeleževati licitacije, mora ponudbi pridejati, oziroma pred začetkom licitacije položiti določeni vadium v znesku 600 gld. v gotovini, vrednostnih papirjih ali hranilničnih knjižicah.

Z izvrševanjem stavbe bode pričeti prihodnjo pomlad. Dotični načrti, pogoji in proračuni so ob navadnih uradnih urah vsakemu na ogled izpoloženi v prostorih mestnega stavbinskega urada.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 7. septembra 1885.

Št. 3383.

Razpis štipendij

(137) 3-3

za posebne šole na tehnološkem obrtniškem muzeji na Dunaji, in sicer za mizarstvo za pohišno opravilo in stavbinska dela, — za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje, — in za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo.

Izvršuje sklep slav. deželnega zbora se razpišejo tri štipendije za mizarstvo za pohišno opravilo in stavbinska dela in za strugarstvo, dve štipendiji za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje, in ena štipendija za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo.

Pogoji za te štipendije so ti-le:

1.) Štipendije za mizarstvo za pohišno opravilo in stavbinska dela in strugarstvo znašajo za 12 mesecev po 660 gld.

Štipendiji za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje znašajo za 7 mesecev po 327 gld. in štipendija za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo za 6 mesecev 360 gld.

2.) Kdor dobi štipendijo, se zaveže, da hoče po izvršenem šolskem tečaju najmanj skozi pet let v domači deželi proti primernemu plačilu po zahtevanju v dotičnih obrtniških delih teoretično in praktično poučevati.

3.) Prošnjiki za štipendije morajo 20 let stari biti ter dokazati, da so slovenskega in nemškega jezika dobro zmožni.

4.) Kdor hoče dobiti štipendijo za mizarstvo za pohišno opravilo in stavbinska dela ali za strugarstvo, mora se dokazati, da se je po dovršenem obiskovanju kake strokovne šole za domačo obrtnijo ali po dobro dokončanem pouku pri mojstru praktično posebno odlikoval.

Pouk o mizarstvu in strugarstvu se prične s 1. oktobrom l. 1885.; koliko časa bode trajal, se pa ne more določiti, ker to bode odvisno od izobraženja in nadarjenja vsacega posameznega štipendista. Vender pa se zahteva od vsacega, da najmanj eno leto dotično šolo nepretrgano obiskuje.

5.) Prošnjiki za štipendije za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter vrboveje, potem za štipendijo za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo morajo razun tega, kar se pod točko 3. zahteva, tudi dokazati, da so ljudsko šolo z dobrim uspehom dovršili; prošnjiki za štipendijo za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo pa morajo tudi še dokazati svoje vednosti in dosedanje praktično porabo pri izdelovanju domačih obrtniških izdelkov iz lesa.

Šolski tečaj za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter vrboveje traja od 1. oktobra l. 1885. do 30. aprila l. 1886., oni za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo od 1. oktobra l. 1885. do konca marca l. 1886.

6.) Lastnoročno pisane in z vsemi potrebnimi dokazili podprte prošnje predložiti je najkasneje

do 24. septembra t. l.

deželnemu odboru.

V Ljubljani dne 11. septembra 1885.

Od deželnega odbora kranjskega.

Spretni agenti

iščejo se za komisijno razpečevanje zakonito dovoljenih državnih in mestnih premijskih lozov z visoko provizijo po vseh krajih, koje ponudbe naj se pod šifro: „F 677“ vpošiljajo Rudolfu Mosse-ju v Vratislavo (Breslau). (139)

3-1

Moje tako priljubljeno, ne prozorno, ampak istinito vsebinsko, povsodi kot izborno priznano

univerzalno glicerín-milo

priporočam vsakemu kot najnežnejšo in zdravijo kožo ugajajoče umivalno milo. Isto odpravlja pri daljši porabi vse pege, kožne izpuščaje, preveliko kožino rdečico in podeljuje isti sploh največjo nežnost in čisto belino; komad stane 10 kr., 14 in 20 kr. — Neobhodno potrebno za umivanje otrok. Samo pristno iz tovarne (49) 20-16

H. P. Beyschlag-a v Avgšpurku.

Jedina zaloga v Ljubljani pri

K. Karingerji Mestni trg šte. 8.

Tržaška

komercijalna banka

v
Trstu.

Tržaška komercijalna banka vsprejme denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatniških po dvajset frankov in se zaveže, kapital in obresti nazaj plačati v isti novčeni vrednosti. Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčeni vrednosti.

Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaskih lokalnih listih. (66) 36-18

V našem založništvu je izišel na svetlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčič-eve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg šte. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vnanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah vpeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapisniki uvedenih učnih knjig oddaje se brezplačno.

(137) 16-2